

Vlotte Geesten

Kaartspel (vanaf 6 jaar)

Korte omschrijving en doelgroep

Spel voor kinderen (en volwassenen) vanaf 6 jaar. Er is ook een versie verkrijgbaar voor kinderen vanaf 4 jaar: 'Vlotte Geesten Junior'. Daarnaast bestaat er Vlotte Geesten XL voor kinderen vanaf 8 jaar en ouder. Helaas is dit spel momenteel niet leverbaar.

Doel van het spel:

Ruimtelijk redeneren: onderscheiden van voorwerpen op verschillen en overeenkomsten.

Het spel bestaat uit 60 speelkaarten en vijf voorwerpen: een blauw boek, een groene fles, een wit spook, een rode stoel en een grijze muis. Op de kaarten staan steeds twee voorwerpen afgebeeld, die eenzelfde kleur als de genoemde voorwerpen kunnen hebben of juist een andere kleur. De spelers moeten nu steeds een kaart omdraaien en ofwel:

- het voorwerp pakken dat op de kaart staat dat ook dezelfde kleur heeft: of
- het voorwerp pakken, dat niet op de kaart staat én niet de kleur heeft die wél op de kaart staat.

Bij dit spel gaat het er dus om dat de spelers zo snel mogelijk moeten kijken welke kenmerken de voorwerpen op tafel hebben en afgebeeld op de kaart gemeenschappelijk hebben óf juist verschillen. Hierbij moeten ze correct en snel reageren én redeneren. Dit is een belangrijke wiskundige activiteit.

Uiterlijk van het materiaal

Kosten van het materiaal

Dit spel is verkrijgbaar voor ± € 13,99

Uitgever

999 games

Aanschaf

Het spel kan online besteld worden via de website van de uitgever: www.999games.nl of via andere online webwinkels zoals www.bol.com.

Het spel is ook verkrijgbaar in de reguliere speelgoedwinkels.

Theoretische verantwoording

Tijdens het spel wordt er een beroep gedaan op verschillende executieve functies. Executieve functies zijn al die regelfuncties van de hersenen die essentieel zijn voor het realiseren van doelgericht en aangepast gedrag. Met deze functies bepalen we het doel van ons handelen en gedrag, schakelen we afleidende factoren uit, plannen we de volgorde van handelingen, voeren we de taken die daarvoor nodig zijn stap voor stap uit en controleren we het effect, waarbij we ook rekening houden met mogelijke toekomstige effecten. We reguleren er emoties, motivatie en alertheid mee en laten ervaringen uit het verleden meespelen bij de verwachtingen over en beslissingen voor de toekomst. (bron: jongekind/slo.nl). Dawson en Guare (2009) onderscheiden elf executieve vaardigheden die leerlingen nodig hebben om te komen tot handig leergedrag, gericht op het doelmatig uitvoeren van taken en op gedrag:

- **Respons-inhibitie:** nadenken voordat je iets doet.
- **Werkgeheugen:** informatie in je geheugen houden bij het uitvoeren van complexe taken.
- **Emotieregulatie:** emoties reguleren om doelen te behalen of gedrag te controleren.
- **Volgehouden aandacht:** aandachtig blijven, ondanks afleiding.
- **Taakinitiatie:** op tijd en efficiënt aan een taak beginnen.
- **Planning/prioritering:** een plan maken en beslissen wat belangrijk is.
- **Organisatie:** informatie en materialen ordenen.
- **Time management:** tijd inschatten, verdelen en deadlines halen.
- **Doelgericht gedrag:** doelen formuleren en realiseren zonder je te laten afschrikken.
- **Flexibiliteit:** flexibel omgaan met veranderingen en tegenslag.
- **Metacognitie:** een stapje terug doen om jezelf en de situatie te overzien en te evalueren.

Bij Vlotte geesten moet een kind bij elke ronde snel én correct reageren. Een goede **respons-inhibitie** is hierbij dus belangrijk. Bij dit spel is het ook belangrijk om een soort balans te vinden tussen de snelheid van de reactie en het verrichten van de juiste handeling. Dit vraagt ook dat een kind zijn aandacht bij het spel houdt, ondanks het feit dat het snel gaat (**volgehouden aandacht**). Daarnaast vraagt het veel van de **emotieregulatie** van de kinderen. Gevoelens van boosheid en frustratie komen vaak naar boven wanneer het niet lukt om snel genoeg te handelen. Door met kinderen te reflecteren op de handelingen middels vragen en interventies oefenen ze hun metacognitieve vaardigheid (**metacognitie**). Deze vaardigheid moet kinderen echt aangeleerd worden. Dit kan eventueel door het spel even stil te leggen. Met de volgende vragen/interventies kunt u het kind aanzetten tot leren, redeneren en reflecteren.

- 'Waar let je op zodra je een kaart ziet?';
- 'Wat vind je handiger: nagaan of het juist gekleurde voorwerp op de kaart staat, of zoeken naar het voorwerp dat en de kleur die er juist niet opstaan. Waarom?';
- 'Hoe komt het dat iemand het snel verkeerd kan doen?';
- 'Welke tip heb je voor iemand die dit spel niet zo goed kan spelen?';
- 'Wat maakt dit spel nu juist zo ingewikkeld?'.
Zo kan het kind ook nadenken over een andere handige aanpak en die gaan toepassen (**flexibiliteit**).

Bronnen:

Dawson, P. & Guare, R. (2011). *Slim maar.....Help kinderen hun talenten benutten door hun executieve functies te versterken*. Amsterdam: Hogrefe.

<http://rekenspel.slo.nl/downloads/11-VlotteGeesten-Handreiking-SLO-RondjeRekenspel.pdf/>

Bevinding vanuit de POINT-werkplaats

Voor het ontwikkelen van executieve vaardigheden is oefening nodig (Dawson & Guare, 2011). Hier moet een kind wel de kans toe krijgen. Bij hoogbegaafde kinderen hoeven, vanwege hun hoge intelligentie, sommige executieve functies niet zo snel aangesproken te worden. Als dingen je vanwege je intelligentie gemakkelijk af gaan, dan hoef je namelijk ook minder lang je aandacht vast te houden of dingen uitvoerig te plannen en organiseren. Ook hoogbegaafde leerlingen moeten hun executieve vaardigheden oefenen om deze

te ontwikkelen. Daarvoor kunnen spellen, als Vlotte geesten ingezet worden. Het spel Vlotte geesten stimuleert de ontwikkeling van de executieve vaardigheden spelenderwijs.

De ervaring leert dat veel (hoogbegaafde) kinderen het spelen van het spel Vlotte geesten vooral erg leuk vinden. Het spel zorgt bij sommige leerlingen voor veel frustratie als het niet lukt. Het helpt om de leerlingen uit te leggen waarom dit spel ingezet wordt (welke executieve vaardigheden we trainen en waarom). Ook het koppelen van de mindsettheorie (Dweck, 2016) aan het spelen van Vlotte geesten kan voor veel leerlingen helpend zijn.

Dweck, C. S. (2016). Mindsetm de weg naar een succesvol leven. Ouderschap, bedrijfsleven, sport, school en relaties. Amsterdam: Uitgeverij SWP.